

KREDITILSYNET

The Financial Supervisory Authority of Norway

04. OKT. 2006

Saksnr.

04/3401-96

Arkivnr.

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

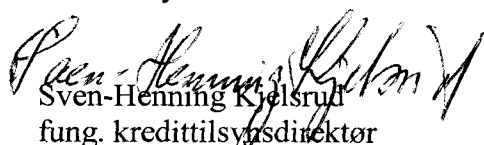
Saksbehandler: Terje Nilsen
Dir. tlf.: 22 93 99 32
Vår referanse: 04/11397
Deres referanse:
Arkivkode: 501
Dato: 3.10.2006

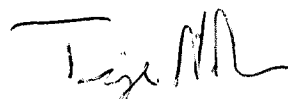
HØRINGSNOTAT OM TILPASNING AV ÅRSREGNSKAPSFORSKRIFTER TIL IFRS

Vedlagt følger høringsnotat med forslag til endringer i forskrift av 16. desember 1998 nr 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike, samt i forskrift av 16. desember 1998 nr 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Høringsnotatet inneholder forslag til tilpasning av nevnte forskrifter til IFRS som foreslås gjort gjeldende fra 1. januar 2007. Det er ved utarbeidelsen tatt hensyn til høringsnotat av 19. september 2006 fra Norsk RegnskapsStiftelse om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

Med hilsen
Kredittilsynet

Sven-Henning Kjelsrud
fung. kredittilsynsdirektør

Terje Nilsen
spesialrådgiver

Høringsnotat om tilpasning av årsregnskapsforskrifter til IFRS

3. oktober 2006

KREDITILSYNET

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	IFRS innenfor regnskapslovens rammer.....	4
3	Banker og finansieringsforetak	5
3.1	Innledning	5
3.2	Hvordan tilpasse regelverket for selskapsregnskapet til IFRS.....	5
3.3	Forenklet IFRS	6
3.3.1	Generelt.....	6
3.3.2	Oppstillingsplaner	6
3.3.3	Noteopplysninger.....	7
3.4	Kapitaldekning	8
4	Skadeforsikringsselskaper	9
4.1	Innledning	9
4.2	Gjenforsikring	9
4.2.1	Gjeldende regler.....	9
4.2.2	IFRS	11
4.2.3	Gjennomføring i andre land	12
4.2.4	Konsekvenser for årsregnskapsforskriften.....	13
4.2.5	Konsekvenser for soliditetsregelverket.....	15
4.3	Eiendommer	16
4.3.1	Gjeldende regler.....	16
4.3.2	IFRS	16
4.3.3	Konsekvenser for årsregnskapsforskriften.....	17
4.3.4	Konsekvenser for soliditetsregelverket.....	18
5	Verdipapirforetak og forvaltningsselskaper	19
6	Merknader til utkast til forskriftsendringer	20
6.1	Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike	20
6.2	Merknader til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper	21
6.3	Merknader til endringer i kapitaldekningsregelverket	22
7	Utkast til forskriftsendringer.....	23

1 Innledning

Fra 2005 har alle foretak, herunder foretak under tilsyn hatt plikt eller adgang til å benytte IFRS i konsernregnskapet. Vanlige foretak har også adgang til å benytte IFRS i selskapsregnskapet. En slik adgang foreligger ikke for banker, finansieringsforetak, forsikringsselskaper, pensjonskasser og verdipapirforetak, noe som i hovedsak er basert på Kredittilsynets forslag i høringsnotat av 21. juni 2005. Kredittilsynet ga i nevnte høringsnotat uttrykk for at regelverket på sikt burde tilpasses IFRS, men at en slik tilpasning tidligst var aktuelt å gjennomføre fra 2007. Høringsnotatet fra juni 2005 var gjenstand for høring høsten 2005 og Kredittilsynet har i gjennom dette høringsnotatet forsøkt å ivareta noen av synspunktene som fremkom under høringen.

Dette nye høringsnotatet inneholder forslag til tilpasning av årsregnskapsforskriftene til IFRS som foreslås gjort gjeldende fra 1. januar 2007, og innebærer et første steg i tilpasningen til IFRS. Høringsnotatets kapittel 2 skisserer rammene for hvordan IFRS kan reguleres i regnskapslovgivningen, kapittel 3 gjelder banker og finansieringsforetak, kapittel 4 gjelder skadeforsikringsselskaper, mens kapittel 5 gjelder verdipapirforetak. Kredittilsynet vil på et senere tidspunkt utarbeide et eget høringsnotat med forslag til ytterligere tilpasninger til IFRS på områder som ikke er dekket i dette høringsnotatet.

2 IFRS innenfor regnskapslovens rammer

Regnskapsloven kan beskrives som et tosporet system bestående av IFRS-forordningens system og av lovens ordinære (direktivbaserte) system. Hvilke foretak og hvilke regnskap som omfattes av IFRS-forordningens system er regulert i regnskapsloven § 3-9 første til fjerde ledd. Alle EU-godkjente IFRS inntas som vedlegg til forskrift av 17. desember 2004 nr. 1852 om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder. Foretak som anvender IFRS-forordningens system ved utarbeidelse av regnskap har både en rett og plikt til å følge alle bestemmelsene i IFRS. Det innebærer at regnskapslovens ordinære regler om utarbeidelse av regnskap i hovedsak ikke gjelder for regnskap som utarbeides etter IFRS-forordningens system, jf regnskapsloven § 3-1 tredje ledd.

Forenklet anvendelse av IFRS kan bare reguleres gjennom regnskapslovens ordinære (direktivbaserte) system. Regnskapsloven § 3-9 femte ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrifter om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder. Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) har den 19. september 2006 oversendt til departementet et forslag til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder. Det er ventet at departementet vil sende forslaget på høring i nærmeste fremtid. Forslaget innebærer i hovedsak en videreføring av overgangsregelen i regnskapsloven om forenklet anvendelse av IFRS, jf endringslov av 10. juni 2005 nr. 46 punkt 2.

NRS sitt forslag til forenklingsforskrift foreslås gjort gjeldende for foretak i IFRS-konsern. Forenklingene er i sin helhet er knyttet til noteopplysninger. Bestemmelsen i regnskapslovens overgangsregel om at kravene i regnskapsloven kapittel 7 skal gjelde i stedet for kravene i IFRS, foreslås videreført i forskriften. NRS foreslår imidlertid at det for finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultatet, skal gis opplysninger som nevnt i IFRS 7. Videre foreslår NRS et unntak fra IFRS når det gjelder regnskapsmessig behandling av utbytte og konsernbidrag. Det foreslås at reglene i regnskapsloven skal gjelde. Forenklet anvendelse av IFRS er i forslaget betinget av at oppstilling av resultatregnskap og balanse også oppfyller de ordinære kravene til oppstillingsplaner i regnskapsloven kapittel 6. Sistnevnte forhold er en videreføring av kravet i regnskapslovens overgangsregel. For nærmere begrunnelse for forslagene vises det til høringsnotat av 19. september 2006 fra NRS.

For øvrig kan det nevnes at IASB for tiden arbeider med å utvikle en regnskapsstandard med forenklete regler for små og mellomstore foretak. Et utkast til høringsutkast ble publisert i august 2006 og det er signalisert at endelig høringsnotat vil foreligge innen utgangen av 2006. Når en endelig standard foreligger (tidligst 2. halvår 2007), vil det være noe en også bør vurdere i norsk sammenheng.

For foretak under tilsyn er det i regnskapsloven § 10-1 gitt adgang for departementet til å gi forskrifter som utfyller eller fraviker bestemmelser i regnskapsloven. Tilpasning til IFRS kan således også reguleres gjennom særskilte forskrifter gjeldende for finansinstitusjoner o.l.. Departementet har i forarbeidene¹ til siste lovendringer gitt uttrykk for at det vil vurderes hvorvidt særskilte forhold gjør det nødvendig med særskilt regulering for finansinstitusjoner og verdipapirforetak. Utgangspunktet er dermed at regnskapslovens regler bør gjelde med mindre særskilte forhold tilsier noe annet.

¹ Se Ot.prp. nr. 89 (2003-2004) avsnitt 3.4.6 (side 26) og Ot.prp. nr. 39 (2004-2005) avsnitt 3.1.5 (side 30-31)

3 Banker og finansieringsforetak

3.1 Innledning

Et betydelig antall banker og finansieringsforetak inngår i konsern som fra 2005 har hatt plikt til å utarbeide konsernregnskap etter IFRS som følge av at aksjer eller grunnfondsbevis er notert på børs. Fra 2007 må også institusjoner med obligasjoner notert på børs utarbeide konsernregnskap etter IFRS. Målt ut fra norske bankers totale forvaltningskapital vil rundt 90 prosent tilhøre banker som inngår i konsern hvor konsernregnskap må utarbeides etter IFRS. Øvrige institusjoner kan velge mellom enten å benytte IFRS eller årsregnskapsforskriftens ordinære regler ved utarbeidelse av konsernregnskap.

I selskapsregnskapet har det til nå ikke vært anledning for banker og finansieringsforetak til å benytte IFRS (etter IFRS-forordningens system) eller overgangsregelen for forenklet anvendelse av IFRS, jf årsregnskapsforskriften § 1-3. Det var Kredittilsynets vurdering i høringsnotatet av 21. juni 2005 at årsregnskapsforskriften først burde tilpasses IFRS, før institusjonene blir gitt anledning til å benytte IFRS etter IFRS-forordningens system. Nedenfor drøftes hvordan denne tilpasningen kan gjennomføres.

3.2 Hvordan tilpasse regelverket for selskapsregnskapet til IFRS

Ved tilpasning av årsregnskapsforskriften til IFRS er det ulike hensyn som må ivaretas. Fra Kredittilsynets ståsted er hensynet til sammenlignbarhet institusjonene i mellom sentralt, noe som tilsier at alle institusjonene underlegges samme regnskapsregelverk. Det vises her særlig til at regnskapsregelverket danner basis for hva som rapporteres i den offentlige regnskapsrapporteringen fra banker og finansieringsforetak (ORBOF) til myndighetene (Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Kredittilsynet). Dette taler isolert sett for at alle institusjoner bør få plikt til å anvende IFRS eller IFRS-forenlig regelverk.

For institusjoner som har plikt til å utarbeide konsernregnskap etter IFRS, vil en adgang til å benytte IFRS også i selskapsregnskapet være kostnads- og ressursbesparende. Det er fra næringens side blitt argumentert med at et forbud mot å benytte IFRS i selskapsregnskapet er lite tilfredsstillende av ovennevnte årsaker, jf FNHs høringskommentar av 30. september 2005. FNH påpekte også at forskjellig regelverk for selskapsregnskap og konsernregnskap vanskeliggjør situasjonen for aksjonærer, analytikere og andre brukere av regnskapet.

For institusjoner som ikke utarbeider konsernregnskap etter IFRS, vil innføring av et krav til å anvende IFRS være utfordrende og ressurskrevende. Fra deres ståsted vil trolig forenklinger i forhold til IFRS samt ekstra tid til å foreta tilpasninger være å foretrekke.

For å ivareta de ulike interessene som nevnt over, foreslår Kredittilsynet at det innføres en plikt for banker og finansieringsforetak i IFRS-konsern til å anvende enten IFRS eller regler om forenklet anvendelse av IFRS i selskapsregnskapet. For øvrige institusjoner foreslås det en adgang til å velge IFRS, forenklet IFRS eller de ordinære reglene i årsregnskapsforskriften (i praksis gjeldende regelverk). På sikt bør imidlertid øvrige institusjoner også få plikt til å anvende enten IFRS eller en eller annen form for forenklet anvendelse av IFRS, fortrinnsvis innen 2008 eller 2009. Dette vil Kredittilsynet komme tilbake til. Kredittilsynet foreslår at valg av regnskapsmodell reguleres gjennom endring av forskriften § 1-3.

3.3 Forenklet IFRS

3.3.1 Generelt

Det er et spørsmål om hvordan reglene om forenklet anvendelse av IFRS bør utformes. Forenklinger bør være begrunnet ut fra en kost-/nytte betraktning. Etter regnskapslovens overgangsregel og NRS sitt forslag til forskrift, er forenklingene i sin helhet knyttet til noteopplysningene, mens øvrige krav i IFRS gjelder fullt ut. Det er i utgangspunktet mulig å gjennomføre ytterligere forenklinger i årsregnskapsforskriften på områder som innregning og måling. Behovet for forenklinger er imidlertid mindre når det gjøres et skille mellom institusjoner i IFRS-konsern og øvrige institusjoner. Dette samt det forhold at næringen ønsker en snarlig tilpasning til IFRS, tilsier at forenklet anvendelse av IFRS bør baseres på regnskapslovens overgangsregel og forslag til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter fra NRS. Det foreslås at hovedbestemmelsen om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter reguleres i ny § 1-5 og at ny forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter ikke gjøres gjeldende for banker og finansieringsforetak.

3.3.2 Oppstillingsplaner

Innledning

IFRS har bestemmelser om krav til innhold i balanse og resultatregnskap, men kravene innebærer mindre grad av standardisering enn det som følger av gjeldende årsregnskapsforskrift. Balanseoppstillingen til finansinstitusjoner skal være basert på likviditet, jf IAS 1.51 og IAS 1.54. Det er gitt enkelte bestemmelser om hvilke poster som minimum må spesifiseres i balanse og resultatregnskap, samt om informasjon som enten må gis i balanse/resultatregnskap eller i note.

I regnskapslovens overgangsregel og i forslag til ny forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter er det krav til at regnskapsloven kapittel 6 skal anvendes i tillegg til reglene i IFRS. Bankregnskapsdirektivet er til hinder for at banker og finansieringsforetak kan anvende oppstillingsplanene i regnskapsloven kapittel 6. Det er derfor særskilte oppstillingsplaner i gjeldende årsregnskapsforskrift som gjennomfører artikkel 4 og artikkel 27 i bankregnskapsdirektivet. Årsregnskapsforskriftens oppstillingsplaner er ikke tilpasset kravene i IFRS. I forbindelse med moderniseringen av direktivet i 2003 ble det innført to nye direktivbestemmelser, artikkel 4a og 26 andre avsnitt, som muliggjør nasjonal tilpasning i tråd med kravene i IFRS. Forutsetningen er at presentasjonen minst tilsvare det som kreves etter de ordinære reglene i artikkel 4 og artikkel 27.

Kredittilsynet har ved utformingen av oppstillingsplanene funnet det hensiktsmessig å se hen til hva de europeiske banktilsynsmyndigheter (CEBS) har utarbeidet av standardiserte oppstillingsplaner tilpasset kravene i IFRS. Disse oppstillingsplanene er ment for konsolidert rapportering til tilsynsmyndighetene og benevnes FINREP (Framework for Consolidated Financial Reporting). Nærmere informasjon om FINREP er tilgjengelig på CEBS sine nettsider: www.c-ebs.org (under mappen "standards"). Kredittilsynet arbeider for tiden med å utarbeide ny konsernrapportering for bankkonsern tilpasset IFRS, hvor oppstillingsplanene i FINREP vil gjøres gjeldende. Når det gjelder rapportering av regnskapsinformasjon på selskapsnivå vil det også her være aktuelt å rapportere etter FINREPs standardiserte oppstillingsplaner. Dette muliggjør samme oppstillingsplan i årsregnskapet til institusjonene og for tilsynsformål, noe som antas å være hensiktsmessig for rapporteringen.

Nærmere om forslag til oppstillingsplaner

Forslag til standardiserte oppstillingsplaner for henholdsvis resultatregnskap og balanse, jf forslag til nytt kapittel 4a, er i stor grad basert på en oversettelse av de enkelte postene i FINREP (delen med "core information"). Ved oversettelsen er det i all hovedsak sett hen til den offisielle norske oversettelsen av de internasjonale regnskapsstandardene slik de er inntatt i vedlegg til forskrift av om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter. Også poster som det kan være tvil om er relevante for norske forhold², er innarbeidet – begrunnet i standardiseringshensyn og mulighetene for fremtidig utvikling.

Fra dette utgangspunktet er det i forslaget gjort visse unntak. På enkeltområder er detaljeringsgraden mindre enn i FINREP. Det foreslås uansett at reglene om oppdeling og sammenslåing av poster i forskriften § 4-3, skal gjelde tilsvarende for institusjoner som benytter oppstillingsplanene i kapittel 4a. Når det gjelder egenkapitaloppstillingen i balansen er det foretatt enkelte avvik fra FINREP av hensyn til norsk selskapslovgivning.

For veiledning om innholdet i postene, henvises det til CEBS-dokumentet *"Guidelines for the Implementation of the Framework for Consolidated Financial Reporting (FINREP)"*, samt de løpende referansene til IAS/IFRS-bestemmelser i oppstillingsplanene i FINREP.

Oppstillingsplanene vil være pliktige for institusjoner som velger forenklet anvendelse av IFRS, jf forslag til ny § 1-5. Dersom det mot formodning skulle være motstrid mellom oppstillingsplanene og IFRS, har reglene i IFRS forrang. Institusjoner som følger ordinære regler i årsregnskapsforskriften og regnskapsloven kan ikke velge de nye oppstillingsplanene, men må følge bestemmelsene i §§ 4-1 og 4-2.

3.3.3 Noteopplysninger

Etter regnskapslovens overgangsregel er kravene i IFRS til å gi noteopplysninger erstattet av kravene i regnskapsloven kapittel 7. Tilsvarende systematikk anvendt på banker og finansieringsforetak, innebærer at kravene i årsregnskapsforskriften kapittel 8 vil gjelde. Kredittilsynet foreslår imidlertid at det ikke gjøres unntak fra kravene i IFRS 7 til å gi noteopplysninger om finansielle instrumenter. Dette er dels begrunnet i at årsregnskapsforskriften inneholder omfattende notekrav for ulike typer av finansielle instrumenter som avviker betydelig fra kravene i IFRS 7, blant annet på grunn av ulike måleregler. Videre utgjør finansielle instrumenter en sentral del av institusjonenes virksomhet, noe som tilsier at begrunnelsen for lettelse i kravene er mindre.

Kredittilsynet har ikke foretatt noen nærmere vurdering av øvrige noteopplysningskrav i årsregnskapsforskriften, men legger til grunn at disse bør gjelde. Det vises her til hva departementet har lagt til grunn i forhold til anvendelsen av regnskapslovens overgangsregel, jf Ot.prp. nr. 39 (2004-2005) avsnitt 9.4:

"Ved anvendelsen av notekravene i loven kapittel 7 i stedet for notekravene som følger av IFRS, legger departementet til grunn at det er nødvendig å legge særlig vekt på en forsvarlig overholdelse av kravet i § 7-1 om at det i tillegg til opplysninger etter spesifikke notekrav, skal gis opplysninger som er nødvendige for å bedømme den regnskapspliktiges eller konsernets stilling og resultat og som ikke fremgår av årsregnskapet for øvrig. En forsvarlig anvendelse av regnskapsløsninger etter IFRS som avviker fra regnskapsløsningene etter regnskapsloven,

² Eksempelvis vil resultatpost 1.3 *Kostnader vedrørende medlemsandeler som kan kreves innløst* neppe være relevant i Norge, jf forslag til ny § 4a-1.

vil normalt fordre at det gis visse noteopplysninger. Forutsetningen om forenklet anvendelse tilsier imidlertid at det ikke skal være et krav å følge alle de ofte detaljerte notekravene etter IFRS. Nivået på opplysningskravene i loven kapittel 7 for øvrig skal i så måte være retningsgivende.”

Kredittilsynet foreslår en bestemmelse i § 8-1 nytt annet ledd om at opplysninger om finansielle instrumenter skal gis etter IFRS 7. For øvrig gjelder kravene i forskriftens kapittel 8, istedenfor kravene i IFRS om å gi opplysninger i noter. Der hvor forskriftsbestemmelsene om noteopplysninger ikke direkte er anvendelige, bør det gis tilsvarende opplysninger med utgangspunkt i IFRS.

3.4 Kapitaldekning

Kredittilsynet har tidligere utarbeidet forslag til korrigerende bestemmelser for kapitaldekningsformål, jf Kredittilsynets høringsnotat av 21. juni 2005. Finansdepartementet sendte forslaget på høring 30. juni 2005. Som følge av at IFRS midlertidig ikke ble tillatt anvendt i selskapsregnskapet, ble innføring av slike korrigerende bestemmelser også utsatt.

Kredittilsynet oversendte den 28. april 2006 til Finansdepartementet et forslag til nye kapitaldekningsregler, der tidligere forslag til korrigerende bestemmelser som følge av IFRS er inkorporert. Forslaget har vært på høring og er nå til behandling i departementet.

Kredittilsynets forslag om å tillate IFRS i selskapsregnskapet fra 2007, betinger at korrigerende bestemmelser for kapitaldekningsformål innføres samtidig.

4 Skadeforsikringsselskaper

4.1 Innledning

Kredittilsynet ga i høringsnotat av 21. juni 2005 uttrykk for en målsetting om å endre årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper slik at det vil være mulig for forsikringsselskaper å avlegge selskapsregnskap etter IFRS, men uten at alle valgmuligheter tillates. Det har ikke vært mulig å tilrettelegge for at en slik IFRS-tilpasset forskrift kan tre i kraft fra 2007.

Det er fra næringens side fremmet ønske om tilpasning av årsregnskapsforskriften til IFRS på enkelte punkter dersom full tilpasning ikke lar seg gjennomføre. Begrunnelsen fra deres side er at dette vil lette merbelastningen for de skadeforsikringsselskaper som må eller ønsker å gå over til IFRS på konsernnivå. Kredittilsynet har på den bakgrunn foretatt en vurdering av tilpasning til IFRS på to utvalgte områder, gjenforsikring (avsnitt 4.2) og eiendommer (avsnitt 4.3).

4.2 Gjenforsikring

4.2.1 Gjeldende regler

I dette avsnittet er det redegjort for gjeldende regler for regnskapsmessig behandling av skadeforsikringsselskaperes reassuranseavdekning. Foruten årsregnskapsforskrift for forsikringsselskaper er det gitt nærmere regler i forskriftene om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring.

Balansen

Etter gjeldende årsregnskapsforskrift skal skadeforsikringsselskaper føre gjenforsikringsandeler som en fradragspost på gjeldssiden i balansen under forsikringstekniske avsetninger:

- post 9.1 avsetning for ikke opptjent premie,
- post 9.2 erstatningsavsetning,
- post 9.3 avsetning for premierabatter og andre gevinstavtaler og
- post 9.5 andre tekniske avsetninger.

Gjenforsikringsandeler av de forsikringstekniske avsetninger omfatter ”de faktiske eller anslåtte beløp som i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler kommer til fradrag i de forsikringstekniske avsetninger”, jf årsregnskapsforskriften § 4-27 åttende ledd. Avsetninger for generell kredittrisiko hos reassurandører føres på egen post 9.4.3 for reassuranseavsetning.

Forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring skal vurderes i samsvar med forsikringsloven § 12-2 (tidligere forsikringsvirksomhetsloven § 8-6) med tilhørende forskrifter, jf årsregnskapsforskriften § 3-10. Reassuranseavsetninger defineres i forskrift av 10. mai 1991 nr 301 (hovedforskriften) § 2 åttende ledd som ”avsetning til dekning av de kostnader som påløper hvis en eller flere av selskapets reassurandører ikke dekker sine andeler av de samlede erstatningsforpliktelser”. Med bakgrunn i de senere års (videre)utvikling av soliditetsregelverket for forsikringsselskaper (herunder også det pågående ”Solvency II

Project”) synes det rimelig å presisere at formålet med reassuranseavsetningen bl.a. har vært å dekke den generelle kredittrisikoen relatert til skadeforsikringsselskapets reassurandører³.

Beregning av reassuranseavsetningens størrelse er regulert i hovedforskriften § 5 litra d, samt i utfyllende forskrift av 18. november 1992 gitt av Kredittilsynet § 7 og vedlegg D til sistnevnte forskrift. Bestemmelsene om reassuranseavsetningen størrelse er utformet som minstekrav, der minstekravet utgjør en nærmere beregnet *prosentsats* av et *beregningsgrunnlag*. *Prosentsatsen* som anvendes er et vektet gjennomsnitt av prosentsatser som varierer avhengig av hvilken rating de enkelte reassurandørene har hos Standard & Poor eller andre ratingbyråer med tilsvarende ratingkategorier. Laveste prosentsats på 2 prosent tilordnes reassurandører med AAA-rating, mens maksimal prosentsats på 20 prosent tilordnes reassurandører uten rating. *Beregningsgrunnlaget* består av summen av uopptjent bruttopremie, brutto erstatningsansvar og brutto sikkerhetsansvar fratrasket minstekravene til premieavsetning, erstatningsavsetning og sikkerhetsavsetning.

Verken årsregnskapsforskriften eller forskriftene om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring inneholder eksplisitte bestemmelser om reassuranseavsetninger utover minstekravene, herunder om avsetning for forventet tap relatert til identifiserte reassurandører. Det har imidlertid vært praksis i skadeforsikringsselskapene for å foreta avsetninger utover minstekravet for forventet tap relatert til identifiserte reassurandører.

Resultatregnskapet

Oppstillingsplan for skadeforsikringsselskaper er regulert i årsregnskapsforskriften § 4-6 og gjennomfører artikkel 34 i forsikringsregnskapsdirektivet (1991/674/EØF). Etter gjeldende oppstillingsplan føres gjenforsikringsandel som en fradragspost under hver av hovedpostene premieinntekter (post 1), erstatningskostnader i skadeforsikring (post 4) og forsikringsrelaterte driftskostnader (post 6). Både under post 1 og post 4 vises gjenforsikringsandelen oppdelt på henholdsvis forfalte bruttostørrelser og endringer i avsetninger. Videre under post 6 vises mottatte provisjoner for avgitt reassuranse som en fradragspost. Endring i reassuranseavsetning vises som en egen linje i resultatregnskapet under post 9 ”endring i sikkerhetsavsetning m.v. i skadeforsikring”.

Noteopplysninger

Etter årsregnskapsforskriften § 5-22 skal skadeforsikringsselskapene i noter til regnskapet gi opplysninger vedrørende enkelte typer av forsikringstekniske avsetninger som avsetning for ikke opptjent premie for egen regning, erstatningsavsetninger for egen regning og reassuranseavsetning. Opplysningene skal omfatte hovedgruppene av skadeforsikringsbransjer og skal dekke både de beregnede minstekrav til avsetninger og selskapets faktiske avsetninger.

Videre skal skadeforsikringsselskapene ifølge forskriften § 5-30 gi noteopplysninger om følgende størrelser for hver skadeforsikringsbransje:

- forfalte bruttopremier,
- opptjente bruttopremier,
- påløpne bruttoerstatninger,
- forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og
- gjenforsikringsresultatet.

³ Ved utarbeidelsen av hovedforskriften ble det også understreket at reassuranseavsetningen skal dekke tilfeller der det er uklarheter eller oppstår uenighet om dekningsomfanget av en eller flere reassuransekontrakter, dvs. en form for legal/juridisk risiko. Dette forholdet har imidlertid blitt lite fokusert i tiden etter at forskriften trådte i kraft.

Effektene av selskapenes reassuransedekning vises ved gjenforsikringsresultat, som er differansen mellom gjenforsikringsandel av de påløpne bruttoerstatninger tillagt de tilbakeførte provisjoner fra reassurandørene og gjenforsikringsandelen av de opptjente bruttopremier.

Av § 5-30 fremgår det dessuten at selskapene for hver bransje skal vise hvordan regnskapsperiodens påløpne erstatningskostnader er fordelt mellom

- anslåtte erstatningskostnader relatert til regnskapsperioden,
- avviklingsresultatet relatert til tidligere regnskapsperioder.

Opplysningene skal gis for både bruttoforretningen og egenregningsforretningen.

4.2.2 IFRS

Regnskapsføring av gjenforsikringsandeler omfattes av IFRS 4 *Forsikringskontrakter*. Denne standarden er en såkalt "fase 1" standard som er ment å gjøre enkelte begrensede forbedringer i gjeldende praksis i påvente av at "fase 2" i IASBs prosjekt om forsikringskontrakter ferdigstilles. I påvente av mer fullstendige regler om innregning og måling (fase 2) er det etter IFRS i utgangspunktet mulig å videreføre eksisterende regnskapsprinsipper for forsikringskontrakter, jf IFRS 4.13 og "*basis for conclusions*" 78. Det er imidlertid enkelte unntak fra dette utgangspunktet, herunder også for gjenforsikringsavtaler, jf blant annet IFRS 4.14.

IFRS 4.14 klargjør at det er enkelte forhold som forsikringsgiver ikke kan videreføre som sine regnskapsprinsipper. I forhold til gjenforsikringsandeler fremgår det av IFRS 4.14 litra d) at en forsikringsgiver "*ikke skal motregne*:"

- (i) *gjenforsikringseiendeler mot de tilknyttede forsikringsforpliktelsene, eller*
- (ii) *inntekter eller kostnader fra gjenforsikringskontrakter mot kostnadene eller inntektene fra de tilknyttede forsikringskontraktene".*

IFRS 4.14 litra d) (i) må forstås slik at gjenforsikringsandeler skal balanseføres som en eiendel. Gjenforsikringseiendeler defineres i standarden som netto kontraktsfestede rettigheter under en gjenforsikringsavtale. Det fremgår videre av IFRS 4.14 litra e) at forsikringsgiver skal vurdere hvorvidt dens gjenforsikringseiendeler har verdifall i samsvar med bestemmelsen i IFRS 4.20 som lyder:

"Dersom en cedents gjenforsikringseiendel har falt i verdi, skal han redusere eiendelens balanseførte verdi tilsvarende og innregne dette tapet ved verdifall i resultatet. En gjenforsikringseiendel har falt i verdi dersom, og bare dersom

- (a) *det foreligger objektiv dokumentasjon⁴, som følge av en hendelse som oppstod etter førstegangsinnregning av eiendelen, på at cedenten kanskje ikke vil motta alle beløpene som han har krav på etter kontraktens vilkår, og*
- (b) *at hendelsen har en virkning som kan måles på en pålitelig måte, på beløpene som cedenten vil motta fra gjenforsikreren."*

Bestemmelsen er basert på en såkalt "incurred loss modell" tilsvarende den som gjelder i IAS 39, jf IFRS 4 "*basis for conclusions*" 108. Det vil si at gjenforsikringseiendeler bare

⁴ Objektiv dokumentasjon er den formelle norske oversettelsen av "objective evidence". Tilsvarende begrep finnes i IAS 39 og er der oversatt med "objective indikasjoner" (IFRS-forskriften) og "objektive bevis" (utlånsforskriften)

kan nedskrives for verdifall dersom det foreligger objektiv dokumentasjon (objektive bevis) for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs innregning av gjenforsikringsandelen.

For øvrig er det i IFRS 4 ikke gitt eksplisitte regler for måling av gjenforsikringseiendeler. Hovedregelen om videreføring av eksisterende regnskapsprinsipper i IFRS 4.13 kommer således til anvendelse for beregning av gjenforsikringseiendelenes brutto verdi (dvs før eventuell nedskrivning for verdifall). IFRS 4.22 muliggjør endring av regnskapsprinsipper forutsatt at endringen gjør regnskapet mer relevant for brukerne av regnskapet. Etter Kredittilsynets vurdering vil en endring av måleprinsipp for gjenforsikringseiendelens bruttoverdi neppe kunne hevdes å være mer relevant uten at måleprinsippet for den tilhørende forsikringsforpliktelsen endres tilsvarende.

Det fremgår av IFRS 4.26 at forsikringsgiver ikke trenger å endre sine regnskapsprinsipper for forsikringskontrakter for å eliminere overdreven forsiktighet. Kredittilsynet forstår bestemmelsen slik at den ikke gjelder områder der IFRS 4 eksplisitt regulerer begrensninger i målingen av forsikringskontrakter, herunder de begrensninger som er gitt i IFRS 4.14.

IFRS 4.14 litra d) (ii) må forstås slik at inntekter fra gjenforsikringskontrakter ikke kan føres på samme linje som kostnader fra de tilknyttede forsikringskontraktene i resultatregnskapet. Tilsvarende gjelder for kostnader fra gjenforsikringskontrakter og inntekter fra de tilknyttede forsikringskontraktene.

Noteopplysninger

IFRS 4.36-39A regulerer opplysningskrav knyttet til forsikringskontrakter. Det fremgår av IFRS 4.36 at et forsikringsselskap skal gi opplysninger som identifiserer og forklarer de beløpene i finansregnskapet som stammer fra forsikringskontrakter. Foruten opplysninger om regnskapsprinsipper, er det krav til at cedenten skal gi opplysninger om gevinster og tap fra gjenforsikringskontrakter, jf IFRS 4.37 litra a og b. Videre er det krav om å gi kvalitative og kvantitative opplysninger om forutsetninger som har størst effekt på regnskapsføringen av forsikringskontrakter, jf IFRS 4.37 litra c og d. Det er også krav til å gi en avstemming av endringer i blant annet gjenforsikringseiendeler, jf IFRS 4.37 litra e.

Det fremgår av IFRS 4.38 at forsikringsselskap skal gi opplysninger som gjør brukere av regnskapet i stand til å evaluere arten og omfanget av risiko som oppstår av forsikringskontrakter. Det er blant annet krav om å gi informasjon om kredittrisiko i forsikringskontrakter tilsvarende det som gjelder for finansielle instrumenter, jf IFRS 4.39 litra d og IFRS 7.36-38. Etter IFRS 7.37 litra b er det krav til å gi en analyse av finansielle eiendeler som hver for seg anses å ha falt i verdi på rapporteringstidspunktet. Tilsvarende opplysningskrav gjelder følgelig også for gjenforsikringseiendeler.

4.2.3 Gjennomføring i andre land

I Danmark er regnskapsregelverket for forsikringsselskaper tilpasset IFRS. Danske forsikringsselskaper kan velge mellom å utarbeide selskapsregnskap etter IFRS (etter IFRS-forordningen) eller danske IFRS-forenlige regnskapsregler (bekendtgørelse nr 1299 af 13. desember 2005 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser).

I Sverige skal alle forsikringsselskap følge IFRS om ikke annet fremgår av nasjonal lov eller forskrift. Den svenske årsregnskapsforskriften (Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2005:34)) er delvis tilpasset IFRS 4.

Gjenforsikringsandelen av forsikringstekniske avsetninger skal balanseføres som eiendel slik IFRS 4 krever, mens reglene for nedskrivning er en videreføring av tidligere nasjonale regler.

4.2.4 Konsekvenser for årsregnskapsforskriften

Dersom årsregnskapsforskriften skal tilpasses bestemmelsene i IFRS 4 når det gjelder gjenforsikringsavtaler vil det ha konsekvenser for presentasjon, måling og noteopplysninger.

Presentasjon og måling i balansen

Forsikringsselskapets netto kontraktsfestede rettigheter under en gjenforsikringskontrakt (gjenforsikringsandel⁵) må etter IFRS 4 føres på eiendelssiden i balansen. Det innebærer for det første at gjenforsikringsandeler av forsikringskontrakter ikke kan føres som en del av forsikringstekniske avsetninger på gjeldssiden, men må føres som en eiendel. Videre innebærer det at avsetninger for risikoen for reassurandørers manglende oppfyllelse av gjenforsikringskontrakten ikke kan føres som en avsetning på gjeldssiden, men må eventuelt føres som reduksjon av gjenforsikringsandelens verdi. IFRS 4 utelukker imidlertid nedskrivning utover tilfeller der det foreligger objektiv dokumentasjon (objektive bevis) for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs innregning av gjenforsikringsandelen. En tilpasning til IFRS innebærer således at det forsikringstekniske regelverket om minstekrav til reassuranseavsetning ikke lenger kan anvendes for regnskapsformål. Kravene for nedskrivning av gjenforsikringseiendeler i IFRS 4 kan anses å erstatte gjeldende praksis for håndtering av forventede tap relatert til identifiserte reassurandører, jf omtalen i avsnitt 4.2.2. Begrepsmessig skjer det også endring fra avsetninger til nedskrivning.⁶

En tilpasning av årsregnskapsforskriften til IFRS kan gjennomføres ved at det i § 4-7 inntas en ny eiendelspost 2a for gjenforsikringsandeler av forsikringstekniske avsetninger med følgende underposter:

- 2a.1 Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie
- 2a.2 Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning
- 2a.3 Gjenforsikringsandel av bruttoavsetning til premierabatter og andre gevinstavtaler
- 2a.4 Gjenforsikringsandel av andre tekniske bruttoavsetninger

En slik spesifikasjon på eiendelssiden er nødvendig for å sikre overensstemmelse med forsikringsregnskapsdirektivet⁷ artikkel 24 nr 3.

Det bør videre inntas en særskilt bestemmelse om måling av gjenforsikringsandeler, jf forslag til ny § 3-13 c. Bestemmelsens første ledd utformes med utgangspunkt i gjeldende § 4-27 åttende ledd og er ment å sikre samme måleprinsipp av gjenforsikringsandelens bruttoverdi som for de tilhørende forsikringsforpliktelsene. Bestemmelsens annet ledd omhandler nedskrivning for verdifall og utformes i samsvar med IFRS 4.20. Gjeldende bestemmelse om gjenforsikringsandeler i § 4-27 åttende ledd er da unødvendig og foreslås opphevet.

For gjeldssiden av balansen medfører bestemmelsene i IFRS 4 at forsikringstekniske avsetninger skal vises kun brutto på en linje for hver av følgende avsetningsposter:

- 9.1 Avsetning for ikke opptjent bruttopremie
- 9.2 Brutto erstatningsavsetning

⁵ Den formelle norske oversettelsen i IFRS 4 er gjenforsikringseiendel, mens årsregnskapsforskriften benytter begrepet gjenforsikringsandel

⁶ Tilsvarende ble gjort for utlån ved innføring av utlånsforskriften

⁷ Direktiv 1991/674/EØF

- 9.3 Bruttoavsetning til premierabatter og andre gevinstavtaler
- 9.5 Andre tekniske bruttoavsetninger

I tillegg må sumlinjen endres til "Sum forsikringstekniske bruttoavsetninger".

Det forhold at det forsikringstekniske regelverket om minstekrav til reassuranseavsetning ikke lenger kan anvendes for regnskapsformål (ved tilpasning til IFRS) medfører at posten 9.4.3 Reassuranseavsetning må tas ut av oppstillingsplanen for balansen. Videre vil det i utgangspunktet være nødvendig med en endring i årsregnskapsforskriften § 3-10 slik at bestemmelsene om reassuranseavsetninger i forskrift av 10. mai 1991 nr 301 og utfyllende forskrift av 18. november 1992 nr 1242 ikke gjelder ved utarbeidelse av årsregnskap.

Presentasjon i resultatregnskapet

Kredittilsynet antar at gjeldende oppstillingsplan med krav til å vise gjenforsikringsandel på egen linje under hovedpostene premieinntekter, erstatningskostnader og forsikringsrelaterte driftskostnader, ikke er i motstrid med kravet om bruttoføring i IFRS 4. Det kan likevel argumenteres for at det vil være mer i samsvar med overgangen til bruttoføring av de forsikringstekniske avsetninger å vise opptjente bruttopremier som en egen linje under resultatregnskapets post 1 og påløpne brutto erstatningskostnader som en egen linje under post 4. En slik justering vil imidlertid være i strid med kravet til oppstillingsplan som følger av forsikringsregnskapsdirektivet. Opplysninger om de forannevnte bruttostørrelser må derfor dekkes av notekravene, jf. kommentarene nedenfor.

Med bakgrunn i overgangen til bruttoføring av de forsikringstekniske avsetninger kan det videre argumenteres for å skille ut resultatregnskapets post 6.4 (mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler) som en ny hovedpost 6a (eventuelt 2a). Resultatregnskapets post 6 vil etter dette måle de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader.

Videre må underpost 9.3 "Endring i reassuranseavsetning" tas ut av oppstillingsplanen for resultatregnskapet. I tillegg er det behov for å foreta en teknisk justering av definisjonen av beregningsgrunnlaget for allokert investeringsavkastning i årsregnskapsforskriften § 4-17 første ledd.

Noteopplysninger

Som det fremgår ovenfor er det ikke gitt eksplisitte notekrav tilknyttet reassurandørs andel av de forsikringstekniske avsetningene, annet enn at avsetningene opplyses for egen regning. Når avsetningene etter IFRS skal vises brutto i balansen, vil det være hensiktsmessig å videreføre gjeldende notekrav til forsikringstekniske avsetninger for egen regning.

Kravet i IFRS 4.37 litra a) om å forklare gjenforsikringsselskapets prinsipper for regnskapsføring av gjenforsikringsandel av de forsikringstekniske avsetninger, foreslås tatt inn som et nytt punkt (p) i § 5-3 annet ledd, herunder en beskrivelse av vurderingen som lå til grunn for nedskrivningen.

Kredittilsynet foreslår videre nye krav til noteopplysninger i samsvar med IFRS 4.37 litra d) og e), samt IFRS 7.37 litra a), jf IFRS 4.39 litra d). Opplysningskravene foreslås tatt inn som ny § 5-15a.

4.2.5 Konsekvenser for soliditetsregelverket

Utgangspunktet for vurderingen av konsekvensene for soliditetsregelverket av endringene i årsregnskapsforskriften er at de samlede soliditetskravene skal forbli uendret. Med samlede soliditetskrav forstås i denne sammenheng kravene til forsikringstekniske avsetninger tillagt minstekravet til ansvarlig kapital eller solvensmarginkravet.

En konsekvens av de foreslåtte endringene i årsregnskapsforskriften som det er redegjort for i avsnitt 4.2.4 vil være at skadeforsikringsselskapenes egenkapital øker med et beløp som tilsvarer selskapenes faktiske reassuranseavsetning korrigert for eventuelle endringer i nedskrivningen av gjenforsikringsandelene.

Fjerningen av reassuranseavsetningen fra årsregnskapet kan nøytraliseres gjennom korrigerende bestemmelser i regelverket for ansvarlig kapital. Det vil da ikke være behov for å endre verken hovedforskriften om forsikringstekniske avsetninger av 10. mai 1991 eller den utfyllende forskriften av 18. november 1992.⁸ Det må imidlertid foretas en endring i årsregnskapsforskriften § 3-10 slik at reglene om reassuranseavsetning ikke gjelder ved utarbeidelse av årsregnskap. Med en slik presisering i årsregnskapsforskriften vil det i praksis ikke være behov for å justere § 11 annet ledd i den utfyllende forskriften om forsikringstekniske avsetninger, men effekten av de korrigerende bestemmelser i kapitaldekningsregelverket må fremgå av skadeforsikringsselskapenes rapporter om forsikringstekniske avsetninger, herunder sammenstillingen av minstekrav og faktiske avsetninger.

I regelverket for ansvarlig kapital slik dette anvendes på forsikringsselskaper foreslås det at den korrigerende bestemmelsen innarbeides i del II i ny forskrift om kapitalkrav for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (Basel II forskriften som har vært på høring og nå (september 2006) ligger til behandling i Finansdepartementet). Dette kan gjøres ved at det i § 1-4 første ledd tas inn en ny fradragspost for minstekrav til reassuranseavsetning beregnet i samsvar med forskriftene om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring.

For å unngå at skadeforsikringsselskapene underlegges doble soliditetskrav for å dekke generell kredittrisiko relatert til selskapenes reassurandører må det i tillegg foretas en justering av forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak som innebærer at gjenforsikringsandeler (gjenforsikringseiendeler) i skadeforsikringsselskapenes balanse gis risikovekt 0 prosent. Dette kan gjøres ved å innarbeide et nytt strekpunkt under § 5 (Risikovekter for eiendelsposter) litra A.

I solvensmarginforskriften for skadeforsikringsselskaper henvises det til regelverket for ansvarlig kapital ved at forskriftens § 8 definerer solvensmarginkapitalen som summen av ansvarlig kapital og annen solvensmarginkapital. Bakgrunnen for denne utformingen av forskriften er at Direktiv 2002/13/EØF inneholder en opplisting av de kapitalelementer som kan medregnes i solvensmarginkapitalen som fullt ut tilsvarer opplistingen i §§ 3 og 4 i forskriften om beregning av ansvarlig kapital slik denne forskriften anvendes på forsikringsselskaper. Den korrigerende bestemmelsen i regelverket for ansvarlig kapital som det er redegjort for ovenfor, vil følgelig også bli gjort gjeldende for beregningen av skadeforsikringsselskapenes solvensmarginkapital og det vil ikke være behov for å innføre ytterligere korrigerende bestemmelser i solvensmarginforskriften.

⁸ Det bør imidlertid foretas en teknisk gjennomgang av forskriftene bl.a. for å sikre ens begrepsbruk i regnskapsregelverk og avsetningsregelverk.

Det kan argumenteres for at nedjusteringen av ansvarlig kapital med et beløp svarende til det beregnede minstekravet til reassuransavsetning isolert sett vil innebære en begrensning i forhold til direktivets bestemmelser om hvilke kapitalelementer som kan inngå i solvensmarginkapitalen. Imidlertid vil minstekravet til reassuransavsetning fortsatt være en forsikringsteknisk avsetning i henhold til soliditetsregelverket. Videre er det fra EU Kommisjonens side presisert at det gjeldende solvensmarginregelverket representerer en minimumsharmonisering. En samlet vurdering tilsier derfor at det ikke vil være et brudd på direktivets bestemmelser å innføre korrigerende bestemmelser som skissert ovenfor.

4.3 Eiendommer

4.3.1 Gjeldende regler

Årsregnskapsforskriften inneholder ikke særskilte vurderingsregler av eiendommer for skadeforsikring. Skadeforsikringsselskapene vurderer bygninger og andre faste eiendommer til anskaffelseskost med betinget nedskrivingsplikt, jf regnskapsloven § 5-3. Regnskapsloven gir ikke adgang til oppskrivning av bygninger og andre faste eiendommer.

Livsforsikringsselskaper har særskilte vurderingsregler for bygninger og andre faste eiendommer gjennom årsregnskapsforskriften § 3-14. Forskriftens § 3-14 første og andre ledd er ment å samsvare med virkelig verdi modellen i IAS 40. Forskriftsbestemmelsen avviker imidlertid fra IAS 40 på to områder. IAS 40 tillater valg mellom virkelig verdi modell og kost modell, mens forskriftsbestemmelsen kun tillater virkelig verdi modell. Videre er eierbenyttet eiendom omfattet av forskriftsbestemmelsen, men ikke av IAS 40. For nærmere omtale av IAS 40 vises det til avsnitt 4.3.2. Avvikene er begrunnet i hensynet til livsforsikringsselskapenes regler om kundetildeling.

Oppstilling av balanse og resultatregnskap

Etter gjeldende regler skal skadeforsikringsselskaper presentere bygninger og andre faste eiendommer på en linje i balansen under finansielle eiendeler (post 2.1). Inntekter knyttet til bygninger og andre faste eiendommer skal presenteres som egen underpost i det ikke tekniske regnskap for skadeforsikringsselskaper. Kostnader i forbindelse med bygninger og andre faste eiendommer er fordelt på to poster, henholdsvis administrasjonskostnader og nedskrivning av bygninger og andre faste eiendommer.

Noteopplysninger

Årsregnskapsforskriften § 5-3 annet ledd litra a) og § 5-9 første, fjerde og femte ledd inneholder krav til noteopplysninger for forsikringsselskaper (både liv og skade) hva angår bygninger og andre faste eiendommer. Forskriftens § 5-9 annet og tredje ledd gjelder for livsforsikringsselskaper.

4.3.2 IFRS

IFRS har ulike vurderingsregler for henholdsvis investeringseiendommer (IAS 40) og eierbenyttet eiendom (IAS 16).

Investeringsseiendommer skal enten måles etter virkelig verdi modellen regulert i IAS 40.33-55 eller etter anskaffelseskostmodellen regulert i IAS 16, jf. IAS 40.30. Et foretak må velge samme prinsipp for alle investeringseiendommer det innehar.

Eierbenyttet eiendom skal enten måles etter verdireguleringsmodellen regulert i IAS 16.31-42 eller anskaffelseskostmodellen regulert i IAS 16.30, jf IAS 16.29. Et foretak må anvende samme prinsipp på alle eiendommer det benytter selv. Etter verdireguleringsmodellen skal eiendelen balanseføres til verdiregulert beløp, som er den virkelige verdien på tidspunktet da beløpet ble verdiregulert, med fradrag for eventuelle senere akkumulerte avskrivninger og eventuelle senere akkumulerte tap ved verdifall, jf IAS 16.31. Det er ikke nødvendig med årlige verddivurderinger av eiendommer som bare har ubetydelige endringer i virkelig verdi, jf IAS 16.34.

Dersom en eiendoms balanseførte verdi øker som følge av en verdiregulering, skal økningen føres direkte mot egenkapitalen under betegnelsen verdireguleringsreserve, jf IAS 16.39. Det er gitt nærmere regler om når verdireguleringsreserven skal reduseres, jf IAS 16.39-41.

Når det gjelder presentasjon i balansen er det krav til å spesifisere henholdsvis investeringseiendommer og eiendom, anlegg og utstyr separat, jf IAS 1.68.

Krav til å gi opplysninger i noter om investeringseiendommer vurdert til virkelig verdi, er regulert i IAS 40.74-78. Det er blant annet krav til å opplyse om hvordan virkelig verdi er beregnet, jf IAS 40.75 litra d) og e). Det er også krav til å legge fram en avstemming mellom de balanseførte verdiene i begynnelsen og slutten i perioden, jf IAS 40.76.

Krav til å gi opplysninger om eierbenyttet eiendom er regulert i IAS 16-73-79, hvor IAS 16.77 spesielt regulerer krav til opplysninger knyttet til eierbenyttet eiendom som balanseføres til verdiregulert beløp. Dette er krav som tidspunkt for siste verdiregulering, metoder og forutsetninger som er anvendt for å estimere virkelig verdi, anskaffelseskost og endringer i verdireguleringsreserven.

4.3.3 Konsekvenser for årsregnskapsforskriften

En adgang for skadeforsikringsselskaper til å måle investeringseiendommer til virkelig verdi foreslås regulert i årsregnskapsforskriften ny § 3-13b gjennom en henvisning til bestemmelsen som gjelder eiendommer i livsforsikringsselskaper, § 3-14. Virkelig verdi er nærmere definert i § 3-14 annet og fjerde ledd, mens tredje ledd stiller krav til at virkelig verdi fastsettes årlig for den enkelte bygning og fast eiendom. For øvrig vil IAS 40.33-55 være retningsgivende for hvordan virkelig verdi fastsettes.

En adgang for skadeforsikringsselskaper til å måle eierbenyttet eiendom til verdiregulert beløp foreslås regulert i årsregnskapsforskriften ny § 3-13c. Kredittilsynet finner det mest hensiktsmessig å regulere anvendelsen av verdireguleringsmodellen gjennom en direkte henvisning til den internasjonale regnskapsstandarden. Bestemmelsen har først og fremst til hensikt å muliggjøre samme prinsippanvendelse i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet. Forslaget innebærer at reglene i IAS 16 må følges fullt ut dersom skadeforsikringsselskap velger å anvende verdireguleringsmodellen, likevel med enkelte lettelser i kravene til opplysninger i noter (se nedenfor).

Kredittilsynet foreslår videre endringer i skadeforsikringsselskapenes balanseoppstilling, jf årsregnskapsforskriften § 4-7. Post 2.1 Bygninger og andre faste eiendommer foreslås oppdelt i to underposter: post 2.1.1 Investeringseiendommer og post 2.1.2 Eierbenyttet eiendom. Dette for å sikre overensstemmelse med IAS 1.68, forsikringsregnskapsdirektivet artikkel 6, samt årsregnskapsforskriften § 3-4.

Kravet i IAS 16.39 om verdireguleringsreserve foreslås hensyntatt gjennom en ny post 7.3 fond for urealiserte gevinster, jf aksjelovene § 3-3a.

Noteopplysninger

Kredittilsynet foreslår at omfanget av noteopplysningskrav om investeringseiendommer tilpasses de krav som gjelder for livsforsikringsselskapene. Tilsvarende nivå foreslås også gjennomført i forhold til eierbenyttet eiendom, likevel slik at bestemmelsene er basert på kravene i IAS 16.

IAS 40.76 og IAS 16.73 d omfatter krav til avstemning av balanseførte verdier ved begynnelsen og slutten av perioden. Ved å gjøre årsregnskapsforskriftens § 5-9 første ledd gjeldende for henholdsvis investeringseiendom og eierbenyttet eiendom, vil de mest sentrale endringene gjennom året fremgå.

IAS 40.74-78 inneholder krav til opplysninger om hvordan virkelig verdi er fremkommet og i hvilket omfang en har benyttet verdsettelsesmetoder. Livsforsikringsselskaper har i dag plikt til å gi tilsvarende informasjon gjennom årsregnskapsforskriftens § 5-9 annet og tredje ledd. Det foreslås at nevnte bestemmelser også gjøres gjeldende for skadeforsikringsselskaper som vurderer investeringseiendom til virkelig verdi, i et nytt sjette ledd til § 5-9.

Krav til opplysninger om anskaffelseskost i IAS 16 dekkes gjennom årsregnskapsforskriften § 5-9 første ledd, litra b). Videre kan kravet til å vise endringer i verdireguleringsreserven anses dekket gjennom forskriftens § 5-6 (endring i egenkapitalen), hvor opplysningene kan gis i form av noter eller som egen oppstilling i henhold til regnskapslovens § 3-2 første ledd annet punktum. Opplysninger om hvordan verdiregulert beløp er fastsatt, når siste verdiregulering fant sted og hvilke forutsetninger som legges til grunn for verdsettelsesmodellene foreslås som nytt syvende ledd i § 5-9.

4.3.4 Konsekvenser for soliditetsregelverket

Kredittilsynet har tidligere utarbeidet forslag til korrigerende bestemmelser for kapitaldekningsformål, jf nærmere omtale i avsnitt 3.5. Forslaget omfatter også korrigerende bestemmelser for urealiserte gevinster på investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom.

Kredittilsynets forslag om å tillate måling av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom til virkelig verdi i samsvar med IFRS i selskapsregnskapet fra 2007, jf avsnitt 3.4, betinger at korrigerende bestemmelser for kapitaldekningsformål innføres samtidig.

5 Verdipapirforetak og forvaltningsselskaper

Verdipapirforetak og forvaltningsselskaper av verdipapirfond med tillatelse til å drive aktiv forvaltning er etter gjeldende regler avskåret fra å anvende IFRS eller regler om forenklet anvendelse av IFRS i selskapsregnskapet, jf årsregnskapsforskriften for verdipapirforetak § 1-2. Begrunnelsen fra departementets side, var etter det Kredittilsynet forstår, at korrigerende bestemmelser for kapitaldekningsformål foreløpig ikke er innført.

Reglene om kapitaldekning er felles for finansinstitusjoner og verdipapirforetak. I forhold til banker og finansieringsforetak forutsetter Kredittilsynet at korrigerende bestemmelser blir innført fra samme tidspunkt som IFRS tillates i selskapsregnskapet, jf kapittel 3.5. Dersom slike korrigerende bestemmelser blir innført, bør også verdipapirforetak og forvaltningsselskaper få tillatelse til å anvende IFRS i selskapsregnskapet. Kredittilsynet foreslår da at årsregnskapsforskriften § 1-2 oppheves. Forslaget innebærer at verdipapirforetak og forvaltningsselskaper ved utarbeidelse av selskapsregnskapet kan velge mellom å benytte IFRS fullt ut etter regnskapsloven § 3-9 tredje ledd og fjerde ledd annet punktum, forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (forutsatt at NRS sitt forslag til forskrift vedtas av departementet) eller ordinære regler i regnskapsloven og årsregnskapsforskriften.

6 Merknader til utkast til forskriftsendringer

6.1 Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike

Til endringer i § 1-3

Gjeldende forbud mot anvendelse av IFRS i selskapsregnskapet foreslås opphevet og erstattet av en ny bestemmelse som regulerer hvilke regnskapsmodeller institusjonene kan velge mellom ved utarbeidelse av selskapsregnskap:

Første ledd regulerer hvilke regnskapsmodeller som institusjoner som inngår i konsern med verdipapirer notert på børs kan anvende ved utarbeidelse av selskapsregnskap. Slike institusjoner skal etter bestemmelsen enten anvende reglene i de internasjonale regnskapsstandardene fullt ut, jf regnskapsloven § 3-9 tredje ledd med tilhørende forskrifter, eller reglene om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter, jf § 1-5. Forslaget innebærer at det ikke vil være adgang for disse institusjonene å anvende de ordinære reglene i regnskapsloven og årsregnskapsforskriften.

Annet ledd regulerer hvilke regnskapsmodeller som øvrige institusjoner kan anvende ved utarbeidelse av selskapsregnskap. Forslaget innebærer en mulighet, men ingen plikt for disse institusjonene til å anvende internasjonale regnskapsstandarter enten fullt ut eller forenklet.

Til ny § 1-4

Bestemmelsen gjelder institusjoner som utarbeider konsernregnskap og/eller selskapsregnskap fullt ut etter de internasjonale regnskapsstandardene, jf regnskapsloven § 3-9 første til fjerde ledd, og er ment å erstatte § 2-6 i årsregnskapsforskriften som foreslås opphevet.

Til ny § 1-5

Bestemmelsen er utformet med utgangspunkt i NRS sitt forslag til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter, jf NRS sitt høringsnotat av 19. september 2006.

Første ledd første punktum tilsvarer § 2 første punktum i NRS sitt forslag til forskrift. *Første ledd annet punktum og tredje punktum* regulerer hvilke bestemmelser i regnskapsloven og årsregnskapsforskriften som gjelder i tillegg, jf tilsvarende bestemmelse i § 2 annet punktum i NRS sitt forslag til forskrift. Nærmere redegjørelse for de særskilte reglene om oppstilling av resultatregnskap og balanse er gitt i avsnitt 3.3.2, mens særskilte regler om krav til opplysninger i noter er omtalt i avsnitt 3.3.3.

Annet ledd omhandler utbytte og konsernbidrag og samsvarer med § 3 i NRS sitt forslag til forskrift. For nærmere begrunnelse vises det til høringsnotatet av 19. september 2006 fra NRS.

Til nytt kapittel 4a

Bestemmelsene i §§ 4a-1 og 4a-2 er pliktige for institusjoner som utarbeider selskapsregnskap etter reglene om forenklet anvendelse av IFRS, jf foreslått § 1-5. Bestemmelsene gjelder i tillegg til bestemmelsene i IFRS om oppstilling av resultatregnskap og balanse. Dersom adgangen i § 1-5 annet ledd til å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag etter norsk

regnskapslov benyttes, skal utbytte regnskapsføres under post 24 *Andre forpliktelser*. For øvrig vises det til nærmere omtale i avsnitt 3.3.2.

Til § 8-1 nytt annet ledd

Bestemmelsen er pliktig for institusjoner som utarbeider selskapsregnskap etter reglene om forenklet anvendelse av IFRS, jf foreslått § 1-5. For øvrig vises det til nærmere omtale i avsnitt 3.3.3.

6.2 Merknader til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper

Til endring av § 3-10

Bestemmelsen foreslås endret slik at kravene til beregning av reassuranseavsetning ikke lenger gjelder ved utarbeidelse av årsregnskap. Videre er henvisningen til forsikringsvirksomhetsloven erstattet med henvisning til forsikringsloven som nå er trådt i kraft. For øvrig vises det til avsnitt 4.2.4.

Til ny § 3-13a

Første ledd regulerer hvilke vurderingsregler som gjelder for gjenforsikringsandeler av forsikringstekniske brutto avsetninger. Bestemmelsen er, med mindre tekniske endringer, en videreføring av gjeldene årsregnskapsforskrifts § 4-28 åttende ledd.

Annet ledd regulerer nedskriving av gjenforsikringsandeler for verdifall. Forholdet er nærmere omtalt i avsnitt 4.2.2.

Til ny § 3-13b

Bestemmelsen innebærer en adgang, men ikke plikt, for skadeforsikringsselskaper til å vurdere investeringseiendommer til virkelig verdi etter de samme reglene som gjelder livsforsikringsselskaper. Hva som er å anse som investeringseiendommer må vurderes med utgangspunkt i definisjonen av investeringseiendommer gitt i IAS 40. For øvrig vises det til nærmere omtale i avsnitt 4.3.3.

Til ny § 3-13c

Bestemmelsen innebærer en adgang, men ikke plikt, for skadeforsikringsselskaper til å vurdere eierbenyttet eiendom til verdiregulert beløp i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16. For øvrig vises det til nærmere omtale i avsnitt 4.3.3.

Til endring i § 4-2 fjerde ledd

Teknisk endring som følge av at gjenforsikringsandeler ikke kan føres som en reduksjon av forsikringstekniske avsetninger på gjeldssiden av balansen.

Til endringer i § 4-6

Teknisk endring som følge av at reglene om reassuranseavsetning foreslås ikke å gjelde ved utarbeidelse av årsregnskap, jf merknader til endring i § 3-10. Post 9.3 "Endring i reassuranseavsetning" foreslås opphevet.

Til endringer i § 4-7

Post 2.1 foreslås oppdelt i to underposter for henholdsvis investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom. Det er krav etter IAS 1.68 å vise investeringseiendommer på egen linje i

balansen. Oppdelingen er også nødvendig som følge av årsregnskapsforskriften § 3-4, hvor det fremgår at samme vurderingsregler skal benyttes for alle eiendeler som inngår i samme underpost.

Ny hovedpost 2a "Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger" med fire underposter innføres. Spesifikasjonsnivået er nødvendig for å sikre overensstemmelse med forsikringsregnskapsdirektivet artikkel 24 nr 3.

Ny post 7.3 "Fond for urealiserte gevinster" foreslås innført i samsvar med aksjelovene § 3-3a.

Post 9.4.3 "Reassuranseavsetning" foreslås opphevet. For øvrig foreslås enkelte tekniske endringer i post 9 til 9.5.

Til endringer i § 4-17

Teknisk endring som følge av at gjenforsikringsandeler ikke lenger kan føres som en reduksjon av forsikringstekniske avsetninger.

Til endringer i § 4-27

Teknisk endring i *første ledd* som følge av at reassuranseavsetning ikke lenger skal regnskapsføres i årsregnskapet. Tekniske endringer i annet, fjerde og femte ledd ved at "avsetning" endres til "bruttoavsetning". Åttende ledd som inneholder definisjon av gjenforsikringsandeler som foreslås flyttet til ny § 3-13a første ledd.

Til endringer i § 5-3

I *annet ledd* foreslås det nytt punkt p som angir at skadeforsikringsselskapene i note til regnskapet skal angi prinsipp for regnskapsføringen av gjenforsikringsandelen, herunder vurderingene av andelen for tap. Forholdet er nærmere omtalt i avsnitt 4.2.4.

Til endringer i § 5-9

Forholdet er nærmere omtalt i avsnitt 4.3.3.

Til ny § 5-15a

Første ledd samsvarer med kravet i IFRS 7.37 litra a), jf IFRS 4.39 litra d). Etter Kredittilsynets vurdering bør en analyse som nevnt i IFRS 7.37 litra a) også inneholde opplysninger om nedskrevet beløpet. For å sikre at en slik forståelse legges til grunn i selskapsregnskapet, foreslår Kredittilsynet en klargjøring i forskriftsbestemmelsen.

Annet ledd samsvarer med kravet i IFRS 4.37 litra d).

Tredje ledd samsvarer med IFRS 4.37 litra e).

Til endringer i § 5-22

Første ledd foreslås endret ved at kravet om å spesifisere reassuranseavsetningen fjernes.

6.3 Merknader til endringer i kapitaldekningsregelverket

Til endringer i Basel II forskriften og forskrift av 22. oktober 1990 nr 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak
Forholdet er nærmere omtalt i avsnitt 4.3.4.

7 Utkast til forskriftsendringer

Utkast til forskrift om endring av forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike

I.

I forskrift 16.12.1998 nr. 1240 gjøres følgende endringer:

§ 1-3 skal lyde:

§ 1-3 Valg av regnskapsmodell i selskapsregnskapet

Institusjoner som inngår i konsern med aksjer, grunnfondsbevis eller obligasjoner notert på børs, autorisert markeds plass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, skal utarbeide selskapsregnskap enten etter regnskapsloven § 3-9 tredje ledd eller etter denne forskrift § 1-5.

Andre banker og finansieringsforetak kan utarbeide selskapsregnskap etter regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd annet punktum, denne forskrift § 1-5, eller etter ordinære regler i regnskapsloven og denne forskrift.

Ny § 1-4 skal lyde:

§ 1-4 Regnskap utarbeidet etter internasjonale regnskapsstandarder.

For konsernregnskap og selskapsregnskap utarbeidet i samsvar med regnskapsloven § 3-9 første til fjerde ledd, gjelder kun følgende bestemmelser i denne forskrift; § 2-1, § 2-2, § 2-4, § 8-10 fjerde ledd, § 8-20, § 8-21, § 8-28, § 9-1 og § 9-4.

Ny § 1-5 skal lyde:

§ 1-5 Forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder

Selskapsregnskap kan utarbeides i samsvar med forskrifter gitt med hjemmel i regnskapsloven § 3-9 annet ledd, med unntak fra kravene i disse forskriftene til å gi opplysninger i noter til årsregnskapet. Regnskapsloven § 3-1 gjelder tilsvarende. I tillegg gjelder følgende bestemmelser i denne forskrift:

- § 2-1, § 2-2, § 2-4, § 4-3, § 9-1 og § 9-4.
- § 4a-1 og § 4a-2 om henholdsvis resultatregnskap og balanse så langt bestemmelsene er i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder.
- § 8-1 annet ledd om noteopplysninger.

Institusjoner som utarbeider selskapsregnskap etter første ledd, kan uten hensyn til bestemmelser i forskrifter gitt i medhold av regnskapsloven § 3-9 annet ledd, regnskapsføre utbytte og konsernbidrag i samsvar med regnskapslovens øvrige bestemmelser.

§ 2-6 oppheves

Nytt kapittel 4a skal lyde:

Kapittel 4a Resultatregnskap og balanse ved forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder

§ 4a-1 Resultatregnskap

Selskapsregnskap utarbeidet etter § 1-5 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, skal ha følgende oppstillingsplan for resultatregnskapet:

1 Finansielle driftsinntekter og -kostnader

1.1 Renteinntekter

1.1.1 Kontanter og fordringer på sentralbanker

1.1.2 Finansielle eiendeler holdt for omsetning (dersom regnskapsført separat)

- 1.1.3 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet (dersom regnskapsført separat)
- 1.1.4 Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg
- 1.1.5 Utlån og fordringer (inkludert finansielle leieavtaler)
- 1.1.6 Investeringer som holdes til forfall
- 1.1.7 Derivater - Sikringsbokføring, renterisiko
- 1.1.8 Andre eiendeler
- 1.2 Rentekostnader
 - 1.2.1 Lån og innskudd fra sentralbanker
 - 1.2.2 Finansielle forpliktelser holdt for omsetning (dersom regnskapsført separat)
 - 1.2.3 Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet (dersom regnskapsført separat)
 - 1.2.4 Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost
 - 1.2.5 Derivater - Sikringsbokføring, renterisiko
 - 1.2.6 Andre forpliktelser
- 1.3 Kostnader vedrørende medlemsandeler som kan kreves innløst
- 1.4 Utbytte
- 1.5 Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester
- 1.6 Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester
- 1.7 Netto realiserte gevinster/tap på finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi over resultatet
- 1.8 Netto gevinster/tap på finansielle eiendeler og forpliktelser holdt for omsetning
- 1.9 Netto gevinster/tap på finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet
- 1.10 Netto gevinster/tap ved sikringsbokføring
- 1.11 Netto valutakursdifferanser
- 1.12 Gevinster/tap ved fraregning av andre eiendeler enn holdt for omsetning
- 1.13 Andre driftsinntekter
- 1.14 Andre driftskostnader
- 2 Administrasjonskostnader**
 - 2.1 Kostnader ved ytelser til ansatte
 - 2.2 Andre administrasjonskostnader
- 3 Avskrivninger**
 - 3.1 Eiendom, anlegg og utstyr
 - 3.2 Investerings eiendommer
 - 3.3 Immaterielle eiendeler (annet enn goodwill)
- 4 Avsetninger**
- 5 Verdifall på eiendeler**
 - 5.1 Verdifall på finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi over resultatet
 - 5.1.1 Finansielle eiendeler målt til kost (unoterte egenkapitalinstrumenter)
 - 5.1.2 Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg
 - 5.1.3 Utlån og fordringer (inkludert finansielle leieavtaler)
 - 5.1.4 Investeringer som holdes til forfall
 - 5.2 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler
 - 5.2.1 Eiendom, anlegg og utstyr
 - 5.2.2 Investerings eiendommer
 - 5.2.3 Goodwill
 - 5.2.4 Immaterielle eiendeler (annet enn goodwill)
 - 5.2.5 Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollerte virksomheter regnskapsført etter egenkapitalmetoden
 - 5.2.6 Annet
- 6 Negativ goodwill umiddelbart innregnet i resultatet**
- 7 Resultatandeler ved anvendelse av egenkapitalmetoden**
- 8 Gevinst/tap på anleggsmidler og avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg som ikke oppfyller definisjonen av en avviklet virksomhet**
- 9 RESULTAT FØR SKATT FRA ORDINÆR VIRKSOMHET**
- 10 Skatt på ordinært resultat**
- 11 RESULTAT ETTER SKATT FRA ORDINÆR VIRKSOMHET**
- 12 Resultat etter skatt fra virksomhet under avvikling**
- 13 Årsresultat**

§ 4a-2 Balanse

Selskapsregnskap utarbeidet etter § 1-5 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter, skal ha følgende oppstillingsplan for balansen:

EIENDELER

- 1 Kontanter og fordringer på sentralbanker**
- 2 Finansielle eiendeler holdt for omsetning**
 - 2.1 Derivater holdt for omsetning
 - 2.2 Egenkapitalinstrumenter
 - 2.3 Gjeldsinstrumenter
 - 2.4 Utlån og fordringer
- 3 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet**
 - 3.1 Egenkapitalinstrumenter
 - 3.2 Gjeldsinstrumenter
 - 3.3 Utlån og fordringer
- 4 Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg**
 - 4.1 Egenkapitalinstrumenter
 - 4.2 Gjeldsinstrumenter
 - 4.3 Utlån og fordringer
- 5 Utlån og fordringer (inkludert finansielle leieavtaler)**
- 6 Investeringer som holdes til forfall**
- 7 Derivater – Sikringsbokføring**
- 8 Endringer i virkelig verdi på sikringsobjekter i porteføljesikring av renterisiko**
- 9 Varige driftsmidler og investeringseiendommer**
 - 9.1 Eiendom, anlegg og utstyr
 - 9.2 Investeringseiendommer
- 10 Immaterielle eiendeler**
 - 10.1 Goodwill
 - 10.2 Andre immaterielle eiendeler
- 11 Investeringer i tilknyttede selskaper, datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter (som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden)**
- 12 Eiendeler ved periodeskatt**
- 13 Eiendeler ved utsatt skatt**
- 14 Andre eiendeler**
- 15 Anleggsmidler og avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg**

SUM EIENDELER**FORPLIKTELSE, EGENKAPITAL OG MINORITETSINTERESSER****FORPLIKTELSE**

- 16 Innlån fra sentralbanker**
- 17 Finansielle forpliktelser holdt for omsetning**
 - 17.1 Derivater holdt for omsetning
 - 17.2 Plikt til å levere finansielle eiendeler lånt av en short-selger
 - 17.3 Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner
 - 17.4 Lån og innskudd (fra andre enn kredittinstitusjoner)
 - 17.5 Sertifikater og obligasjoner påtenkt for gjenkjøp/innløsning på kort sikt
 - 17.6 Andre finansielle forpliktelser holdt for omsetning
- 18 Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet**
 - 18.1 Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner
 - 18.2 Lån og innskudd (fra andre enn kredittinstitusjoner)
 - 18.3 Sertifikater og obligasjoner
 - 18.4 Ansvarlig lånekapital
 - 18.5 Andre finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet
- 19 Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost**
 - 19.1 Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner
 - 19.2 Lån og innskudd (fra andre enn kredittinstitusjoner)
 - 19.3 Sertifikater og obligasjoner

- 19.4 Ansvarlig lånekapital
- 19.5 Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost
- 20 Finansielle forpliktelser knyttet til overførte finansielle eiendeler**
- 21 Derivater – sikringsbokføring**
- 22 Endringer i virkelig verdi på sikringsobjekter i porteføljesikring av renterisiko**
- 23 Avsetninger**
 - 23.1 Omstrukturering
 - 23.2 Uavklarte pågående retts- og skattetvister
 - 23.3 Pensjonsforpliktelser
 - 23.4 Garantier m.v.
 - 23.5 Tapsbringende kontrakter
 - 23.6 Andre avsetninger
- 24 Forpliktelser ved periodeskatt**
- 25 Forpliktelser ved utsatt skatt**
- 26 Andre forpliktelser**
- 27 Medlemsandeler i kooperative institusjoner som kan kreves innløst**
- 28 Forpliktelser inkludert i avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg**
- SUM FORPLIKTELSE**

EGENKAPITAL OG MINORITETSINTERESSER

- 29 Selskapskapital**
 - 29.1 Aksjekapital/grunnfondsbeviskapital
 - 29.2 Ubetalt innkalt aksjekapital/grunnfondsbeviskapital
- 30 Overkursfond**
- 31 Egenkapitalandel av finansielle instrumenter**
- 32 Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital**
- 33 Fond for vurderingsforskjeller**
- 34 Fond for urealiserte gevinster**
 - 34.1 Over resultatet
 - 34.2 Ført direkte til egenkapital
 - 34.2.1 Verdireguleringsreserve
 - 34.2.2 Annet
- 35 Annen egenkapital**
 - 35.1 Sparebankenes fond
 - 35.2 Gavefond
 - 35.3 Utjevningsfond
 - 35.4 Annet
- 36 Egne aksjer/grunnfondsbevis**
- 37 Minoritetsinteresser**
 - 37.1 Fond for vurderingsforskjeller og fond for urealiserte gevinster
 - 37.2 Annet

SUM EGENKAPITAL OG MINORITETSINTERESSER

SUM FORPLIKTELSE, EGENKAPITAL OG MINORITETSINTERESSER

§ 8-1 nytt annet ledd skal lyde:

For institusjoner som utarbeider selskapsregnskap etter § 1-5, gjelder kravene i IFRS 7 for finansielle instrumenter. For øvrig gjelder kravene til opplysninger i noter i dette kapittel. Opplysninger skal gis i henhold til IFRS når de er av betydning for å bedømme institusjonens stilling og resultat.

Utkast til forskrift om endring av forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper

I forskriften av 16. desember 1998 nr. 1241 gjøres følgende endringer:

§ 3-10 skal lyde:

(1) Forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring skal vurderes i samsvar med *forsikringslovens § 12-2 med tilhørende forskrifter, med unntak av reglene for reassuranseavsetning*. Beregningen av *forsikringstekniske avsetninger* skal hensynta alle opplysninger som foreligger på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet og avsetningene skal være tilstrekkelig til å dekke selskapets totale forpliktelser i henhold til forsikringsavtalen

Ny § 3-13a skal lyde:

§ 3-13a *Gjenforsikringsandel av de forsikringstekniske bruttoavsetninger*

- (1) *Gjenforsikringsandelen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger (jf. balansepost 2a) omfatter de beløp som selskapet forventer å motta fra gjenforsikringsselskaper i henhold til inngått gjenforsikringsavtaler.*
- (2) *Dersom gjenforsikringsandelen har falt i verdi, skal gjenforsikringsandelens balanseførte verdi reduseres tilsvarende. En gjenforsikringsandel har falt i verdi dersom og bare dersom kriteriene i IFRS 4.20 er oppfylt.*

Ny § 3-13b skal lyde:

§ 3-13 b *Investerings eiendommer*

- (1) *Investerings eiendommer kan vurderes til virkelig verdi etter § 3-14.*

Ny § 3-13c skal lyde:

§ 3-13c *Eierbenyttet eiendom*

- (1) *Eierbenyttet eiendom kan vurderes til verdiregulert beløp i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16 – eiendom, anlegg og utstyr.*

§ 4-2 fjerde ledd skal lyde:

(4) Underposter i balansen som gjelder forsikringstekniske *bruttoavsetninger* i skadeforsikring, *gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring*, forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring og egenkapital kan ikke slås sammen.

§ 4-6 post 9.3 oppheves

§ 4-6 post 9.4 til 9.6 blir ny post 9.3 til 9.5

§ 4-7 post 2.1 skal lyde:

2.1 Bygninger og andre faste eiendommer

2.1.1 *Investerings eiendommer*

2.1.2 *Eierbenyttet eiendom*

§ 4-7 ny post 2a skal lyde:

2a *Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring*

- 2a.1 *Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie*
- 2a.2 *Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning*
- 2a.3 *Gjenforsikringsandel av bruttoavsetning til premierabatter og andre gevinstavtaler*
- 2a.4 *Gjenforsikringsandel av andre tekniske bruttoavsetninger*
- Sum gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger*

Nytt § 4-7 post 7.3 skal lyde:
Fond for urealiserte gevinster

§ 4-7 post 9 skal lyde:

9. Forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring

- 9.1 *Avsetning for ikke opptjent bruttopremie*
- 9.2 *Brutto erstatningsavsetning*
- 9.3 *Bruttoavsetning til premierabatter og andre gevinstavtaler*
- 9.4 *Sikkerhetsavsetning m.v.*
 - 9.4.1 *Avsetning for ikke avløpt risiko*
 - 9.4.2 *Sikkerhetsavsetning*
 - 9.4.3 *Administrasjonsavsetning*
 - 9.4.4 *Avsetning til naturskedefondet*
 - 9.4.5 *Avsetning til garantiordningen*
- Sum sikkerhetsavsetning m.v.*

- 9.5 *Andre tekniske bruttoavsetninger*
- Sum forsikringstekniske bruttoavsetninger*

§ 4-17 første ledd første punktum skal lyde:

(1) « Allokert investeringsavkastning overført fra ikke-teknisk regnskap » omfatter et beløp som tilsvarer en beregnet avkastning av et beregningsgrunnlag som utgjør regnskapsårets gjennomsnittlige forsikringstekniske avsetninger *for egen regning. Med forsikringstekniske avsetninger for egen regning menes sum forsikringstekniske avsetninger (balansepost 9) redusert med sum gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger (balansepost 2a).*

§ 4-27 første, annet, fjerde og femte ledd skal lyde:

(1) For skadeforsikringsselskaper forstås avsetning for ikke opptjent premie, erstatningsavsetning, *sikkerhetsavsetning og administrasjonsavsetning* i denne forskrift på samme måte som de tilsvarende begreper i forskrift av 10. mai 1991 nr. 301 og utfyllende forskrift av 18. november 1992 nr. 1242 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring, med mindre annet fremgår av bestemmelser i denne forskriften.

(2) Avsetning for ikke opptjent *bruttopremie* skal omfatte den del av bruttopremien som tilsvarer den ikke avløpte del av forsikringsavtalens dekningsperioder.

(4) « *Bruttoavsetning til premierabatter og andre gevinstavtaler* » omfatter ikke utbetalte beløp kostnadsført i samsvar med bestemmelsen i § 4-16.

(5) *Bruttoavsetning* for ikke avløpt risiko skal omfatte beløp som er avsatt i tillegg til ikke opptjent premie, for å dekke forventede erstatningskostnader og forventede eksterne og interne skadebehandlingskostnader relatert til ikke inntrufne skadetilfeller under forsikringer som løper på balansedagen.

4-27 åttende ledd oppheves.

§ 5-3 annet ledd nytt punkt p, skal lyde:

(p) Prinsipp for regnskapsmessig behandling av gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger, herunder begrunnelsen for eventuelle nedskrivninger av gjenforsikringseiendelens verdi.

§ 5-9 nytt sjette og syvende ledd skal lyde:

Investerings eiendommer i skadeforsikring

(6) Skadeforsikringsselskaper som vurderer investerings eiendommer til virkelig verdi skal gi opplysninger som nevnt i annet og tredje ledd. Opplysningene i første, fjerde og femte ledd skal gis særskilt for investerings eiendommer.

Eierbenyttet eiendom i skadeforsikring

(7) For eierbenyttet eiendom skal det opplyses om hvordan verdiregulert beløp er fremkommet. Dersom det er benyttet verdsettelsesmodeller, skal det angis hvilke forutsetninger som er lagt til grunn, samt hvordan disse er fremkommet. Opplysningene i første, fjerde og femte ledd skal gis særskilt for eierbenyttet eiendom.

Ny § 5-15a skal lyde:

§ 5-15a Gjenforsikringsandel av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring

(1) Analyse av gjenforsikringsandeler som anses å ha falt i verdi på rapporteringstidspunktet, herunder nedskrevet beløp og de faktorer som selskapet tok hensyn til ved avgjørelsen om at andelen var falt i verdi.

(2) Det skal opplyses om virkning av endringene i forutsetningen som er brukt for måling av gjenforsikringsandel av de forsikringsmessige avsetninger, med separat angivelse av virkningen av hver endring som har vesentlig innvirkning på finansregnskapet.

(3) Avstemning av endringene i gjenforsikringsandelene av forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring

§ 5-22 første ledd skal lyde:

(1) Det skal for alle hovedgrupper av skadeforsikringsbransjer, jf. I-V i § 5-30 (2), gis en oversikt over følgende forsikringstekniske avsetningskomponenter:

- Avsetningen for ikke opptjent premie for egen regning,
- Avsetning for ikke avløpt risiko,
- Erstatningsavsetning for egen regning,
- Sikkerhetsavsetningen, og
- Administrasjonsavsetningen.

Utkast til endring av utkast til Basel II forskrift

I del II i forskrift om kapitalkrav for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (Basel II forskriften) gjøres følgende endring:

Ny § 1-4 første ledd litra s skal lyde:

s. Minstekrav til reassuranseavsetning beregnet i samsvar med forskrift av 10. mai 1991 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og forskrift av 18. november 1992 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring (utfyllende).

Utkast til forskrift om endring av forskrift av 22. oktober 1990 nr 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak

I forskrift av 22. oktober 1990 nr 875 gjøres følgende endring:

Nytt strekpunkt under § 5 litra A

- *Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger i skadeforsikring.*